

Bojanowski, Jerzy / Kołodziejak, Tadeusz

750 rocznica lokacji miasta Płocka w świetle odbytych Sesji MRN

Notatki Płockie 32/4-133, 5-18

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

750 rocznica lokacji miasta Płocka w świetle odbytych Sesji Miejskiej Rady Narodowej

Rok 1987, jako rok jubileuszowy 750-lecia lokacji m. Płocka, był dla liczącego ponad tydzieć lat grodu wydarzeniem o doniosłym znaczeniu.

Uregulowanie uprawnień i wolności mieszkańców, a także określenie terytorium miasta dokumentem lokacyjnym z 1237 r. zapoczątkowało nowy etap w procesie kształtowania się Płocka i jego miejskiej organizacji.

Biorąc pod uwagę fakt, że obchody jubileuszowe stanowiąc będą okazję do przypomnienia historii grodu, a także oceny przemian dokonanych w dziejach miasta, władze Płocka uznały za w pełni zasadne nadanie tej rocznicy odpowiedniej rangi, a obchodom uroczystego charakteru.

Z wieloma propozycjami obchodów wystąpiły organizacje społeczne, zakłady pracy, instytucje i osoby fizyczne. Zgłaszane propozycje koncentrowały się głównie na działaniach zmierzających do wyzwolenia aktywności mieszkańców na rzecz współczesnego Płocka i wzbogacania go w trwałe wartości materialne i duchowe.

Przygotowania organizacyjne i programowe rozpoczęto w 1985 r. Miejska Rada Narodowa, jako mandatariusz społeczności płockiej, nadała inicjatywom formalny i organizacyjny kształt.

W listopadzie 1985 r. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej swym postanowieniem powołało przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Obchodów, zobowiązując go jednocześnie do przygotowania i przedstawienia Miejskiej Radzie Narodowej propozycji składu osobowego Komitetu oraz projektu zadań organizacyjnych i programowych.

Mocą dwóch uchwał z 1986 r. Miejska Rada Narodowa powołała 72-osobowy Komitet Organizacyjny¹ i zatwierdziła program obchodów na cały 1987 r.²

Koniec roku 1986 był więc momentem pełnej gotowości do rozpoczęcia obchodów jubileuszowych. Przyjęto propozycję, by oficjalne rozpoczęcie obchodów nastąpiło w dniu 21 stycznia 1987 r., tj. w 42 rocznicę wyzwolenia Płocka spod okupacji hitlerowskiej.

SESJA MRN INAUGURUJĄCA OBCHODY 750 ROCZNICY LOKACJI M. PŁOCKA

Uwzględniając propozycje mieszkańców, władz i Komitetu Organizacyjnego Obchodów, Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Płocku zorganizowało w dniu 21 stycznia 1987 r.

Uroczystą Sesję MRN z okazji 42 rocznicy wyzwolenia Płocka i inauguracji obchodów. Sesja odbyła się w sali widowiskowej Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku.

Po otwarciu Uroczystej Sesji przewodniczący MRN Tadeusz Kołodziejak powiedział m.in.:

„(...) W dniu dzisiejszym przywołujemy z naszej pamięci ten pierwszy dzień wolności w naszym mieście, ale przywołujemy także fakty, ludzi i zdarzenia z okresu koszmarnych dni okupacji. I tych, którzy zginęli w obozach koncentracyjnych i w walce w kraju i poza jego granicami, tych, którzy zostali dotknięci trwałym kalectwem, wywiezionych na roboty do Niemiec i wysiedlonych z miejsc swego zamieszkania. Przypominamy 200 tys. dzieci polskich odebranych rodzicom w celu germanizacji, z których tylko niewielka liczba powróciła do kraju (...)

W wyzwolonym w dniu 21 stycznia 1945 r. Płocku władzę w swoje ręce przejęła Rada Narodowa m. Płocka, która utworzona została jeszcze w czasie okupacji. W wyzwolonym mieście rozpoczęło się nowe, powojenne życie. Wspólnym wysiłkiem budowaliśmy nowy Płock. Wszystko, co powstało w naszym mieście — daje się policzyć, a więc daje się zobiektywować (...).”

Referat okolicznościowy Prezydium MRN wygłosił z-ca przewodniczącego MRN Jerzy Bojanowski, który nawiązując do 750 rocznicy lokacji m. Płocka powiedział:

„(...) Komitet Organizacyjny w oparciu o inicjatywę zakładów pracy, szkół, instytucji, różnych środowisk twórczych opracował Program Obchodów, który po wielu konsultacjach został przyjęty przez MRN. Program jest ambitny, realny i spójny. Przez szereg imprez plenerowych, wystaw, konkursów, wydawnictw, władze m. Płocka zamierzają dać szczególny wyraz ważności tej rocznicy w historii miasta, przypomnieć rolę Płocka w 1000-letniej bogatej przeszłości grodu, przedstawić dokonania Płocka współczesnego.

Z programu obchodów wynikają zadania zmierzające do wzbogacenia infrastruktury komunalnej, oświatowo-kulturalnej i społecznej, poprawy wyglądu i estetyki miasta.

Zamierza się oddać do użytku m.in.: Dom Prasy, ukończyć prace przewidziane w I etapie budowy Ośrodka Sportowo-Rekreacyjnego, połączenie ulicy Szopena z Wyszogrodzką, zakończenie I etapu budowy Szkoły Podstawowej przy ul. Dworcowej, kontynuowanie prac za-

bezpieczających na Skarpie Płockiej i prac rewaloryzacyjnych Starego Miasta. Szczególną uwagę przywiązywać będziemy do estetyzacji miasta. Nowe parkingi i zieleńce, ciągi spacerowe, odnowione elewacje wielu budynków mieszkalnych i instytucji uczynią zapewne Płock w roku jubileuszowym piękniejszym, takim miastem, w którym będzie się nam żyło i pracowało łatwiej i lepiej. Podniesienie na znacznie wyższy poziom estetyki naszego grodu wymagać będzie pełnego zaangażowania i wkładu pracy szkół, instytucji i organizacji społecznych, zakładów pracy, całej społeczności miejskiej. Tylko wspólny i szeroki front ludzi dobrej woli pozwoli osiągnąć znaczne rezultaty.

Szeroka popularyzacja Płocka w prasie, radiu, telewizji, wydanie szeregu publikacji nau-

imprezach jubileuszowych oraz czynnego wzbogacania miasta o nowe wartości materialne i duchowe (...)”.

W czasie wygłaszania referatu członek Zespołu Pieśni i Tańca „Płock” Domu Technika w stroju z okresu średniowiecza odczytał obszernie fragmenty aktu lokacyjnego z 1237 r. W dalszej części Sesji, z upoważnienia Prezydium MRN, Wanda Sokolowska, przewodnicząca Komisji Zdrowia i Spraw Socjalnych MRN odczytała treść Uchwały MRN z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie wpisu do „Złotej Księgi Zasłużonych dla m. Płocka”.

Zgodnie z uchwałą do „Złotej Księgi” zostali wpisani:

Stanisław Abramowicz

— zasłużony lekarz, neurochirurg,

21 stycznia 1987. Przewodniczący MRN — mgr Tadeusz Kołodziejak wręcza dokumenty o wpisaniu do „Złotej Księgi Zasłużonych dla Miasta”

kowych i literackich, przeprowadzanie szeregu konkursów wiedzy, zorganizowanie licznych wystaw przez płockie muzea i stowarzyszenia winny dostarczyć mieszkańcom wiedzy o Płocku historycznym i współczesnym, ukazać dorobek płockich twórców kultury, powiązać piękne tradycje ze współczesnością w trosce o dalszy rozwój stolicy Mazowsza.

(...) Jedną z myśli przewodnich jubileuszu jest zaszczepianie w sercach młodzieży tych głębokich treści i wartości, które pozostawili nam nasi poprzednicy, tak, aby terażniejszość łączyć z przeszłością, tak, by to młode pokolenie było zdolne sercem i umysłem służyć temu miastu i Ojczyźnie.

Program Obchodów stwarza możliwości szerokiego i aktywnego udziału młodzieży w wielu

Kazimierz Askanas

— prawnik i publicysta, wieloletni kierownik Zespołu Adwokackiego nr 1 w Płocku,

Stanisław Chrzanowski

— zasłużony redaktor, wieloletni pracownik TNP,

Zofia Czajkowska

— wieloletnia i zasłużona radna MRN,

Tadeusz Garlej

— zasłużony lekarz, przewodniczący Towarzystwa Lekarskiego w Płocku,

Marcin Kamiński

— pedagog i kompozytor, zasłużony sekretarz Płockiego Towarzystwa Muzycznego,

Tadeusz Kurpiewski

— zasłużony pedagog, wieloletni dyrektor szkoły, działacz kultury,

Tadeusz Kowalewski

— prawnik i publicysta, wieloletni dziekan Izby Adwokackiej,

Roman Siekierski

— zasłużony działacz ruchu ludowego, prezes WK ZSL, obecnie przewodniczący Komitetu Obróńców Pokoju w Płocku,

Grzegorz Stellak

— brązowy medalista Igrzysk Olimpijskich w Moskwie, zasłużony działacz sportu.

Akty potwierdzające wpis do „Złotej Księgi” wręczył przewodniczący MRN Tadeusz Kołodziejak, a w imieniu wyróżnionych podziękowanie złożył Tadeusz Kowalewski. Wystąpił także Marcin Kamiński i na ręce przewodniczącego MRN wręczył skomponowane z okazji 750-lecia lokacji m. Płocka Oratorium pt. *Rok 1237 — lokacja m. Płocka, czyli Konradorium* do tekstu Wojciecha Łęckiego i muzyki Marcina Kamińskiego.

Stało się już wieloletnią tradycją, że z okazji rocznicy wyzwolenia Płocka, «Tygodnik Płocki» jest organizatorem plebiscytu na „Płocczanina Roku”. Zastępca redaktora naczelnego Ewa Grinberg poinformowała, że czytelnicy wybrali „Płocczaninem Roku 1986” Tadeusza Pazurę. Po wręczeniu dyplomu przez Prezydenta m. Płocka Mariana Rodzenia wyraził on podziękowanie czytelnikom za zaszczyt, jakim go obdarzono.

Na zakończenie uroczystej Sesji MRN, jej przewodniczący Tadeusz Kołodziejak powiedział m.in.:

„(...) Obchodzimy dzisiaj rocznicę historycznych wydarzeń sprzed 42 lat, rocznicę wyzwolenia naszego miasta. Jednocześnie inaugurujemy obchody rocznicy wydarzenia o wiele bardziej odległego w czasie. Niech rozpoczęte obchody 750 rocznicy lokacji miasta wyzwolą wśród nas wszystkich, wśród naszych mieszkańców jak najwięcej energii i inicjatywy na rzecz realizacji bogatego programu, a tym samym pomnażania wielowiekowego dorobku m. Płocka.

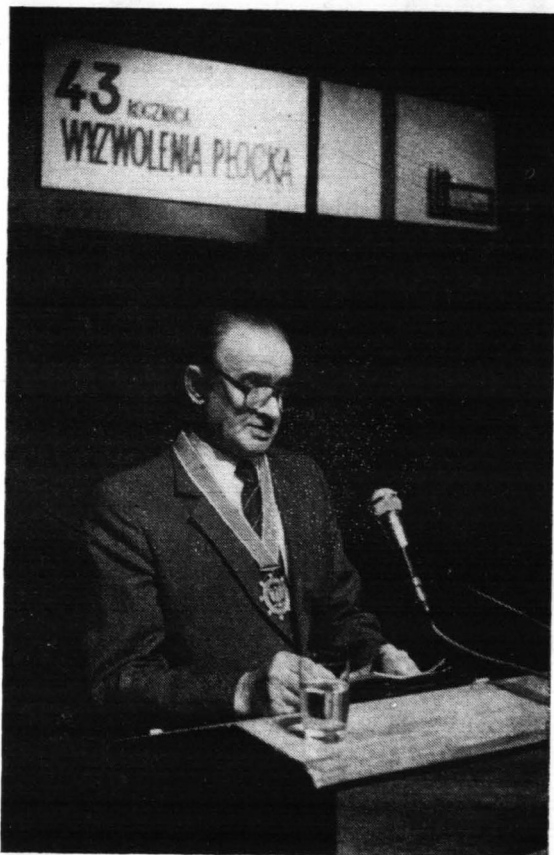
Obchody 750-lecia lokacji m. Płocka ogłaszam jako zainaugurowane (...)”.

SPOTKANIE Z OKAZJI ŚWIĘTA ODRODZENIA POLSKI ZORGANIZOWANE W DNIU 21 LIPCA 1987 ROKU

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Płocku było organizatorem uroczystego spotkania w dniu 21 lipca 1987 r. w sali Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego. Spotkanie przebiegające pod hasłem 750-lecia lokacji m. Płocka miało zasięg wojewódzki. Uczestniczyli w nim radni z województwa płockiego i przewodniczący rad narodowych stopnia podstawowego. Spotkanie poprzedzone było zło-

żeniem wieńców i wiązanek kwiatów na Płocie Nieznanego Żołnierza, pod Pomnikiem Wdzięczności i w innych miejscach pamięci narodowej.

Po wprowadzeniu sztandaru Miejskiej Rady Narodowej i odegraniu hymnu państwowego, przewodniczący MRN Tadeusz Kołodziejak dokonał uroczystego otwarcia spotkania, mówiąc m.in.: „...43 lata temu, 22 lipca 1944 r. w pierwszym wyzwolonym mieście Chełmie proklamowany został Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. Jest on metryką narodził Polski Ludowej i władzy ludowej. Na czoło zadań wysunięto w nim potrzebę skupienia wszystkich sił do walki z Niemcami. Latem bowiem 1944 r. los wojny był już rozstrzygnięty, ale los narodu polskiego wciąż jeszcze rozstrzygał się codziennie. Ludzkość mogła uważać swoje zmagania z hitleryzmem za zwycięsko zakończone, ale ludność Polski jeszcze co dzień tysiącami istnień opłacała swój udział w tym zwycięstwie...”.

Wszystkim Sesjom MRN w Roku Jubileuszu Miasta przewodniczył mgr Tadeusz Kołodziejak

„...Dzień ogłoszenia Manifestu Lipcowego obchodzimy jako nasze narodowe święto. Rocznicy tej towarzyszą akademie, uroczystości, nawiązujące do tych historycznych dni i dokonujące ocen przebytej drogi. Taki też charakter ma nasze dzisiejsze spotkanie, które odbywa się w znamienym dla miasta roku — roku jubileuszowym 750-lecia jego lokacji...”

Referat okolicznościowy wygłosił Tadeusz Kurpiewski, członek Prezydium MRN, przewodniczący Komisji Oświaty i Kultury, który w końcowej części referatu stwierdził:

„...Wkraczamy w okres przełomowy, rozstrzygający o przyszłości na dziesięciolecie. Stoimy wobec kompleksowych reform, które mają przyspieszyć rozwój Polski, odmienić jej życie do głębi. Od nas samych przede wszystkim zależy czy ugrzęźniemy w poczuciu niemocności czy też przyspieszymy krok, przebijemy drogę w lepszą przyszłość (...).”

21 lipca 1987 r. Na uroczystej akademii w 43 rocznicę Odrodzenia Polski referat wygłosił członek Prezydium MRN — mgr Tadeusz Kurpiewski

„Stoimy dziś w obliczu wielkich i nietrywnych w realizacji zadań w kraju, województwie i naszym mieście. Wszędzie mamy wiele do zrobienia. Dużo pilnych problemów czeka na rozwiązanie. Będą one mogły być realizowane przy zespoleniu wysiłku nas wszystkich. Patriotyzm sprawdza się w tym, co robimy i jak pracujemy na każdym miejscu i na każdym stanowisku. Nasza Ojczyzna jest wspólnotą wszystkich Polaków. Państwo i naród muszą stanowić jedność nierozzerwalną, w której obywatel i władza obdarzają się wzajemnie szacunkiem i zaufaniem...”

Po wygłoszeniu referatu dokonano wręczenia odznaczeń państwowych przyznanych przez Radę Państwa. Aktu dekoracji dokonał I Sekretarz KW PZPR Adam Bartosiak i przewod-

niczący MRN Tadeusz Kołodziejak. Odznaczenia otrzymali:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski:
Zofia Czajkowska, Stefan Jerzewski, Jan Karwowski, Barbara Matłęga

Złoty Krzyż Zasługi:
Stanisław Maciaszek, Mieczysław Majewski, Wiesław Raczyński

Srebrny Krzyż Zasługi:
Sławomir Będzikowski, Jan Dorobek, Tadeusz Kielek, Ewa Romel, Michał Żurawski

Brazowy Krzyż Zasługi:
Jerzy Bzymek, Bożena Dylewska, Stanisław Jędrzejewski

Wojewódzka Rada Narodowa w Płocku, dając wyraz uznania dla ofiarnej pracy oraz zasług i osiągnięć w rozwoju województwa płockiego, swą uchwałą z dnia 25 czerwca 1987 r. postanowiła wpisać do „Księgi Zasłużonych” dla województwa płockiego następujące osoby: Czesława Góralskiego, Stanisława Grzegorzewskiego, Helenę Jaros, Stefana Kłoszewskiego, Wacława Lykowskiego, Józefa Maciejewskiego, Stanisława Majchrzaka, Józefa Mierzwińskiego, Wandę Mysłowską i Feliksa Podhorodeckiego, a odznaką „Za zasługi dla województwa płockiego” Prezydium WRN uhonorowało: Jerzego Kejnę, Edwarda Szczawińskiego, Stanisława Tymowicza, Grzegorza Woźniaka.

Dokumenty stwierdzające wpis do „Księgi Zasłużonych” dla województwa płockiego i odznaki „Za zasługi dla województwa płockiego” wręczył przewodniczący WRN Jarosław Nowakowski. W imieniu wszystkich odznaczonych i wyróżnionych podziękowanie złożył Stefan Jerzewski.

Po wręczeniu odznaczeń, przewodniczący delegacji m. Schwedt, nadburmistrz Dietlief Klose przekazał władzom i mieszkańcom Płocka od mieszkańców zaprzyjaźnionego miasta znad Odry pozdrowienia i najlepsze życzenia. Wręczył także w darze album grafiki obrazującej m. Schwedt i jego współczesny charakter. Część oficjalną uroczystego spotkania zakończyło odegranie „Miedzynarodówki”. Okolicznościowy program artystyczny wykonał Zespół Pieśni i Tańca „Dzieci Płocka” pod kierownictwem Wacława Milke.

UROCZYSTA SESJA MRN ODBYTA W DNIU 12 WRZEŚNIA 1987 ROKU

W przyjętym programie obchodów 750-lecia lokacji m. Płocka ustalono, że punktem kulminacyjnym obchodów będzie Sesja MRN w dniu 12 września 1987 r.

Określenie „punktem kulminacyjnym” nie oznaczało, że będzie to Sesja zamykająca obchody. Podniesiono jedynie, że przeważająca część zadań programowych do tego dnia zostanie zrealizowana, a niektóre z nich będą w realizacji do końca 1987 roku, a nawet jeszcze w r. 1988. Z ustalonego harmonogramu prac wynikały obowiązki dla zespołów problemo-

Radni Miejskiej Rady Narodowej w Płocku w latach 1984—1988 obecni na Sesji MRN w dniu 10 lutego 1987 r.

wych Komitetu Organizacyjnego, koncentrujące wysiłki i zaangażowanie na rzecz możliwie pełnego wykonania zadań programowych.

Zadbane o to, by uroczystej Sesji towarzyszyła właściwa jej oprawa. Z dużym wyprzedzeniem opracowano projekt dekoracji miasta elementami odnoszącymi się do jubileuszowych obchodów. Realizację tych projektów przyjęły na siebie płockie zakłady pracy, instytucje i organizacje społeczne. Uznano też za niezbędne, by w dniach poprzedzających sesję jak i w dniu jej odbycia zorganizowane zostały imprezy towarzyszące w postaci wystaw, występów zespołów artystycznych, wydawnictw okolicznościowych.

Uroczystą Sesję MRN poprzedziła sesja naukowa zorganizowana w dniu 5 września 1987 r. przez Towarzystwo Naukowe Płockie³. Miejscem uroczystej Sesji był Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego w Płocku. Punktualnie o godzinie 10 członkowie Prezydium MRN i Prezydium Komitetu Organizacyjnego Obchodów zajęli miejsca w prezydium Sesji, a zaproszeni goście i radni w sali widowiskowej teatru. Otwierając uroczystą Sesję MRN przewodniczący Tadeusz Kołodziejak powiedział m.in.: „...Płock to miasto, w którym nowoczesny krajobraz spleta się z historycznymi zabytkami, o nieprzemijających wartościach. Od najdawniejszych czasów Płock uważany był za stolicę Mazowsza, a wśród innych polskich miast zajmował zawsze wybitne i poczesne miejsce. Był najważniejszym i największym z grodów Mazowsza, spełniającym rolę centrum politycznego i gospodarczego tej prowincji, faktyczną stolicą Polski w latach 1079—

1138, a potem dzielnicy Mazowieckiej. Na ziemiach polskich pierwsze zaczątki osiedli ludzkich o charakterze miejskim pojawiają się już w VIII—IX wieku, a w X wieku przybierają postać typowo miejską.

Dążąc do ich wzrostu nadawano im formy organizacyjne przez wykształcony w Europie Zachodniej proces lokacji na nowych zasadach prawno-organizacyjnych.

Na naszych ziemiach te nowe zasady miały początkowo charakter rodzimy, a później wzorowano się na miastach zachodniego sąsiada i stąd zwano je prawem niemieckim.

W Polsce proces lokacyjny został zapoczątkowany około 1205 roku na Śląsku. Niekiedy dotyczył on już istniejących miast, jak w przypadku Płocka, a niejednokrotnie polegał na tworzeniu miast nowych. Nowe prawo miejskie stanowiło skuteczny bodziec dalszego rozwoju. Na Mazowszu pierwszym miastem, które otrzymało przywilej lokacyjny na prawie polskim był Płock. Stało się to w 1237 roku z inicjatywy Konrada I Mazowieckiego.

(...) Jego znaczenie polegało na określeniu uprawnień i wolności mieszczan płockich, stanowiło więc doniosły etap w formowaniu się organizacji miejskiej. Nowa osada zorganizowana na zasadzie prawa polskiego stanowiła odmienny organizm o własnym systemie czynszów i sądownictwa.

Dokument lokacyjny zapoczątkował ważny etap w życiu Płocka i stanowił przełomowe dla niego znaczenie. Doceniając to przełomowe znaczenie, Miejska Rada Narodowa uznała za w pełni uzasadnione, by tą ważną rocznicę w historii miasta zaakcentować w sposób wyraźny

a także uroczysty. Dała temu wyraz w roku 1985 poprzez postanowienie swego Prezydium w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego Obchodów 750 rocznicy lokacji miasta, a następnie podejmując uchwały w sprawie obchodów i ich programu.

Dzisiaj z satysfakcją stwierdzamy, że w rocznicowe obchody włączyły się bardzo aktywnie zakłady pracy, instytucje, placówki kultury, oświaty, organizacje, stowarzyszenia i osoby fizyczne.

Dziesiątki inicjatyw w zakresie porządkowania miasta, jego modernizacji, opracowania wielu wydawnictw naukowych dotyczących historii i współczesności miasta — to plon aktywności mieszkańców 1000-letniego Płocka.

Bogata przeszłość miasta dobrze służy jego terażniejszości i przyszłości.

Od wydania dokumentu lokacyjnego minęło 750 lat.

Raz jeszcze powtórzę zdanie: W dzisiejszym Płocku nowoczesny krajobraz splata się z przeszłością.

Ta przeszłość to ponad 500 zachowanych zabytków: z XII-wieczną katedrą płocką, Zamkiem Książąt Mazowieckich, klasycystycznym ratuszem z XIX wieku, w którym odbywał ostatnią Sesję Sejm w 1831 roku.

A współczesność Płocka to m.in.:

- wielki przemysł chemiczny, będący następstwem lokalizacji tu MZRiP, dzięki czemu Płock zyskał miano „stolicy polskiej chemii”,
- śródlądowe obiekty pływające z Płockiej Stoczni Rzecznej,
- kombajny „Bizon” do zbioru zbóż produkowane od przeszło 30 lat w Fabryce Maszyn Żniwnych im. M. Nowotki,
- miliony wyrobów dziewiarskich opuszczających Zakłady Przemysłu Dziewiarskiego „Cotex”, by trafić na rynek krajowy i prawie na wszystkie kontynenty świata,
- produkty przemysłu spożywczego, drzewnego i budowlanego.

Współczesność Płocka to dziesiątki szkół z wyższą uczelnią techniczną, to dziesiątki placówek kultury ze stałym teatrem. Dzisiaj Płock jest inny od tego sprzed 750 lat, to nie tylko miasto wojewódzkie, ale znaczący w kraju ośrodek przemysłowy...”

Następnie przewodniczący MRN w imieniu Prezydium Rady Narodowej, Prezydium Komitetu Organizacyjnego Obchodów, a także w imieniu władz miasta Płocka powitał na uroczystej Sesji przybyłych gości, a wśród nich:

- Członka Biura Politycznego, Sekretarza Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — tow. Mariana Woźniaka
- Sekretarza Rady Państwa PRL — Ob. Zygmunta Surowca
- Sekretarza Stanu Urzędu Rady Ministrów — prof. Zygmunta Rybickiego
- Kierownictwo Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

z I Sekretarzem Komitetu — tow. Adamem Bartosiakiem

- Kierownictwo Wojewódzkiego Komitetu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego z prezesem Wojewódzkiego Komitetu — Ob. Kazimierzem Wyrębkowskim
- Kierownictwo Wojewódzkiego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego z przewodniczącym Wojewódzkiego Komitetu — Ob. Marianem Kurzawą
- Radnych WRN z przewodniczącym — Ob. Jarosławem Nowakowskim
- Kierownictwo Urzędu Wojewódzkiego z Wojewodą Płockim — Ob. Antonim Bielakiem
- Posłów Ziemii Płockiej z przewodniczącą Wojewódzkiego Zespołu Poselskiego — posłanką Heleną Galus
- Przedstawiciele Rady Wojewódzkiej Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego z przewodniczącym RW — Ob. Jerzym Kejną
- Przedstawiciele Kurii Płockiej i instytucji kościelnych
- Przedstawiciele Ludowego Wojska Polskiego z Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego — gen. brygady Jerzym Sateją
- Przedstawiciele Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa z zastępcą Szefa Urzędu Spraw Wewnętrznych — płk. Stanisławem Dobrogoszczem
- Pracowników sądownictwa z Prezesem Sądu Wojewódzkiego — Ob. Władysławem Urbańskim
- Pracowników Prokuratury z Prokuratorem Wojewódzkim — Ob. Marianem Siemaszko
- Członków Związku Bojowników o Wolność i Demokrację z prezesem Zarządu Wojewódzkiego — Ob. Janem Gorczycą.

Serdeczne słowa powitania skierował przewodniczący MRN do działaczy politycznych i państwowych, którzy w swojej pracy zawodowej i społecznej przyczynili się do rozwoju województwa i m. Płocka, a wśród nich do: Stanisława Kani, Franciszka Teklińskiego, Alfreda Wąłka, Józefa Chlewickiego, Henryka Białczyńskiego, Roberta Lipowskiego, Zbigniewa Hibnera, Henryka Rybaka, Janusza Majewskiego, Józefa Przybylskiego i Bolesława Witkowskiego.

W sposób szczególny powitany został przedstawiciel stolicy Polski Piastowskiej, Prezydent m. Gniezna — Marian Górny, a następnie przedstawiciele władz miast bezpośrednio sąsiadujących z płocką ziemią wzdłuż Wisły:

- władze m. stołecznego Warszawy w osobach Wiceprezydenta m. Warszawy — Jerzego Nasiadko i Kierownika Wydziału Komitetu Warszawskiego PZPR — Tadeusza J. Grzankowskiego
- władze miasta Włocławka w osobach: I Sekretarza KM PZPR — Krzysztofa Grzędzieli
Przewodniczącego MRN — Janusza Janiaka
Prezydenta m. Włocławka — Tadeusza Joachimki.

Następnie przewodniczący powitał przedstawicieli władz wszystkich miasta położonych wzdłuż Wisły — od jej źródła do ujścia, tj. Oświęcimia, Krakowa, Tarnobrzega, Sandomierza, Puław, Torunia, Bydgoszczy, Grudziądza, Tczewa i Gdańska, a także delegację miasta Schwedt n. Odrą, które od 23 lat współpracuje z Płockiem z przewodniczącym delegacji I Sekretarzem Komitetu Powiatowego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności Szwedt Klausem Dieterem Hahnem oraz delegację władz miast województwa płockiego: Kutna, Łęczycy, Gostynina, Żychlina, Sierpca, Wyszogrodu, Gąbina, Krośniewic.

Po otwarciu sesji i powitaniu gości przez przewodniczącego MRN Tadeusza Kołodziejaka, Prezydent m. Płocka, a jednocześnie zastępca przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Obchodów 750-lecia lokacji m. Płocka, Marian Rodzeń wygłosił referat okolicznościowy. Mówca po obszernym przypomnieniu historycznej drogi, jaką przeszedł Płock od wydania aktu lokacyjnego w 1237 r. przez biskupa płockiego Piotra I, powiedział m.in.:

„...Dzień 21 stycznia 1945 roku — Płock jest wolny, na szczęście, poza katedrą i teatrem niezbyt zniszczony. W starych budynkach rozpoczynają pracę polskie władze, otwierają podwo-

je nowe urzędy, instytucje, szkoły. Stopniowo uruchamiano nieliczne przemysłowe zakłady, odziedziczone po okresie międzywojennym, a wśród nich Fabrykę Maszyn Żniwnych, której tradycje sięgają roku 1870, Płocką Stocznnię Rzeczną, mleczarnię i inne. Miasto stopniowo stawało się liczącym ośrodkiem przemysłowym i kulturalnym. Po roku 1950 zbudowano kompleks nowych obiektów płockiego producenta kombajnów zbożowych. W tym też okresie powstały liczne zakłady przemysłu spożywczego, wzniesiono wielki elewator zbożowy oraz rozbudowano Płocką Stocznnię Rzeczną. Liczba mieszkańców przekroczyła w końcu lat pięćdziesiątych 40 000 osób. Ważnym momentem w rozwoju Płocka była lokalizacja wielkiego kombinatu petrochemicznego, w którym znalazło zatrudnienie kilka tysięcy osób. 20 lipca br. załoga Petrochemii przerobiła 200-milionową tonę ropy naftowej. W kalendarium ważniejszych wydarzeń w historii miasta i zakładu przybyła więc kolejna ważna data. W latach sześćdziesiątych powstało w mieście kilka nowych przedsiębiorstw, m.in. Płockie Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych „Izokor-Instal”, Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego „Petrobudowa” i inne. W przemysłowym krajobrazie miasta zwraca uwagę najmłodszy zakład przemysłowy

12 września 1987 r. Uroczysta Sesja MRN poświęcona 750 rocznicy lokacji miasta. Referat okolicznościowy wygłasza Prezydent miasta — mgr Marian Rodzeń

„Cotex”, w którym znalazło zatrudnienie ponad dwa tysiące kobiet. Usytuowany przy trasie wylotowej w kierunku Warszawy, z daleka widoczny, sygnalizuje, że Płock — to już nie tylko przemysł maszynowy, nie tylko kombajny „Bizon”, barki i wielka chemia, ale także przemysł lekki. To ponad 5 mln. wyrobów dziewiarskich rocznie, które spotkać można nie tylko w kraju, ale prawie na wszystkich kontynentach świata.

Wraz z rozwojem gospodarczym i przestrzennym rozwijało się życie kulturalne i oświatowe. Aktywizowała się działalność Towarzystwa Naukowego Płockiego, przy którym powołano Komisję Badań nad powstaniem i rozwojem Płocka, w roku 1956 ukazał się pierwszy numer kwartalnika «Notatki Płockie», obchodzący w ubiegłym roku jubileusz trzydziestolecia. Od roku 1972 wychodzi «Tygodnik Płocki». Odradzał się ruch artystyczny i oświatowy, zaczęły rozwijać się placówki kulturalne i oświatowe. Od r. 1967 działa w mieście Filia Politechniki Warszawskiej, której mury w ciągu ostatnich dwudziestu lat opuściło ponad 3 tys. absolwentów. W mieście funkcjonuje ponad 80 szkół różnego typu, w których kształci się ponad 27 tys. dzieci i młodzieży. W roku 1975 powstał Teatr Płocki, kontynuujący tradycje miejscowej zawodowej sceny teatralnej z poprzednich wieków. Miasto posiada liczne domy kultury i świetlice. Działa tutaj znany w kraju i za granicą Harcerski Zespół Pieśni i Tańca „Dzieci Płocka”. Ożywioną działalność prowadzą muzea i biblioteki. Liczącą się pozycję zajmuje Biblioteka Naukowa im. Zielińskich TNP, posiadająca 190 tys. woluminów — w tym 13 tys. starodruków oraz 57 inkunabułów.

Biblioteka Wojewódzka, która niezależnie od gromadzenia książek, zajmuje się także działalnością wydawniczą i znana jest już z wydania kilku udanych pozycji książkowych.

7 maja 1986 r. Członek Rady Państwa Władysław Jonkisz w imieniu Rady Państwa udekorował sztandar Płocka Orderem Krzyża Grunwaldu III klasy.

Po Krzyżu Walecznych nadanym w 1921 roku oraz Orderze Sztandaru Pracy I klasy nadanym z okazji 1000-lecia państwa polskiego, jest to trzecie, bardzo znaczące dla miasta odznaczenie.

Sięgając pamięcią wstecz, z Płockiem związanych jest wiele znanych i zasłużonych działaczy postępowych, m.in. przywódcy Proletariatu — Aleksander Dębski, Edward Płoski oraz Julian Leszczyński-Leński, późniejszy sekretarz generalny KPP, Eugeniusz Przybyszewski — nauczyciel i historyk, działacz polskiego ruchu robotniczego, Mirosław Zdziarski — działacz komunistyczny, publicysta, Władysław Figielski — działacz rewolucyjny, przewodniczący Rady Delegatów Okręgu Turkiestańskiego, Ludwik Krzywicki — uczonego, filozof i socjolog, autor kilkuset prac naukowych, Aleksander Maciecha — lekarz, działacz społeczny, wieloletni prezes Towarzystwa Nauko-

wego Płockiego, Józef Kwiatek — socjalista, redaktor pism postępowych, Władysław Broniewski wybitny poeta polskiego ruchu robotniczego, Waclaw Lachman — znany muzyk i kompozytor, założyciel i kierownik Towarzystwa Śpiewaczego „Harfa”, Marcin Kacprzak — wybitny lekarz i uczonego, długoletni rektor Akademii Medycznej w Warszawie i wielu innych. Płocka Małachowianka, której korzenie historii sięgają 1180 roku, oprócz wielu działaczy i rewolucjonistów, wypuściła również w świat wybitnych „ludzi pióra”, a wśród nich: komediopisarza — Kazimierza Zalewskiego, autora poważnych prac historycznych — Władysława Smoleńskiego i Wacława Wolskiego, który w swym wierszu pt. *Płock* uwieńczył piękny obraz naszego miasta, wybitnego historyka literatury polskiej Jana Zygmunta Jakubowskiego i innych.

Na dorobek Płocka składa się praca rąk i umysłów wielu pokoleń mieszkańców miasta, którzy trwale zapisali się na kartach jego historii. To wszystko co dziś posiadamy, czym się chlubimy, zawdzięczamy tym, którzy na co dzień pracują w naszym mieście jak i tym, którzy odeszli od nas na zawsze. Nawijujemy do tego dziedzictwa, gdyż oznacza ono dumę i tradycję, bez której nie byłoby dnia dzisiejszego.

Współczesny Płock, to znaczący w skali kraju i prężny w regionie ośrodek przemysłowy. Środki inwestycyjne, jakie przeznaczono w minionym 40-leciu na rozwój przemysłowy miasta zaowocowały w postaci nowoczesnych zakładów przemysłowych, osiedli mieszkaniowych, miejsc rekreacji i wypoczynku. Przyspieszona industrializacja spowodowała dynamiczny wzrost liczby ludności w mieście, szczególnie szybki wzrost wystąpił w latach 1961—1965, powyżej 6% w skali rocznej. W okresie 1950—1978 produkcja globalna płockiego przemysłu zwiększyła się prawie 62 razy z 425 mln zł do 26,5 mld zł, przy czym największe tempo wzrostu osiągnięto w 1965 roku. Udział przemysłu Płocka w sprzedaży wyrobów własnej produkcji i usług w stosunku do całego przemysłu uspołecznionego kraju wynosił w 1978 r. 2,4%, a w roku 1986 wskaźnik ten wzrósł do 3,1%. W ubiegłym roku w przemyśle miasta pracowało prawie 23 tys. osób, przy liczbie mieszkańców wynoszącej 117 tysięcy.

Dzisiejszy Płock — jakże inny od tego sprzed 750 lat — to miasto, w którym nowoczesny przemysł, będący głównym czynnikiem miastotwórczym, sąsiaduje z wieloma historycznymi zabytkami o nieprzemijających wartościach, które w miarę posiadanych środków poddawane są rewaloryzacji. Przywraca im się dawną świetność i współczesne przeznaczenie (...)

Wysoka Rado, Dostojni Goście, Szanowni mieszkańcy m. Płocka

Przedstawione wyżej fakty skłoniły Społeczny Komitet Obchodów 750-lecia lokacji miasta

Płocka do podjęcia szeregu działań mających na celu ugruntowanie wiedzy o Płocku i jego historii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Zadanie to realizowane było od lutego do maja we wszystkich placówkach oświatowych miasta. Zorganizowano szereg wystaw, konkursów, turniejów oraz bardzo bogate w imprezy „Dni Płocka”, w uświetnieniu których udział wzięło 18 zespołów z 9 państw europejskich i pozaeuropejskich.

Jubileusz 750-lecia uzyskania praw miejskich był doskonałą okazją do aktywizowania społeczeństwa, zakładów pracy i instytucji wokół spraw związanych z porządkowaniem i estetyzacją miasta. Myślę, że udało się przełamać tzw. niemożność, czego dowodem są elementy propagandy, barwne plansze nawiązujące do jubileuszu oraz jakże odmienny wygląd ulic, chodników i zieleni miejskiej. Rok 750-lecia uzyskania praw miejskich wzmógł wysiłek i dyscyplinę budowlanych, wywołał wiele inicjatyw społecznych, w tym podejmowanie zobowiązań i czynów. Dzięki temu możliwe było oddanie na rok przed terminem pawilonu dydaktycznego Szkoły Podstawowej nr 21 na os. Dworcowa, Domu Prasy, zakończenie remontu i modernizacji Muzeum Mazowieckiego, remontu Ratusza i wielu innych obiektów na terenie miasta. Rozwija się i nabiera coraz większego znaczenia budownictwo mieszkań przez poszczególne zakłady pracy. Najbardziej pociesającym jest fakt, że wznoszone są nie tylko nowe bloki z wielkiej płyty, ale również odbudowywane budynki metodą tradycyjną w miejscach tych, które ząb czasu i klęski żywiołowe zniszczyły na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci.

Szczególną powinność mamy wobec dzieci i młodzieży. Z myślą o młodym pokoleniu, z myślą o tych, którzy Płock i jego dzieje znają tylko z kart historii lub przejazdu przez miasto — dedykujemy wiele bardzo wartościowych edycji wydanych w tym jubileuszowym roku. Począwszy od planu miasta, poprzez wydanie druku bibliofilskiego pt. *Płock w 750 rocznicę nadania praw miejskich*, wydawnictwo *Płock 1987 — w 750 rocznicę lokacji miasta*, II-gi tom wydawnictwa pt. *Listy i dokumenty miasta Płocka aż po wydanie pozycji Płock od A do Z w tysiącletnich dziejach*. Myślę, że wszystkie te wydawnictwa zarówno wymienione, jak i te, których ze względu na czas nie jestem w stanie wymienić, dobrze służyć będą płoczanom, zwłaszcza naszej wspaniałej młodzieży.

Jubileuszowy rok 750-lecia uzyskania przez Płock praw miejskich powoli dobiega końca. Nie był to rok świętowania. W tym roku wypracowano i przyjęto Miejski Plan Społeczno-Gospodarczy na lata 1986—90. Zawiera on bardzo istotne dla naszych mieszkańców dla całego organizmu miejskiego przedsięwzięcia. Zdecydowano, że w najbliższych latach główny wysiłek władz koncentrowany będzie na przyspieszeniu tempa budownictwa mieszkaniowego, rozwoju sieci i doskonaleniu pracy handlu, podniesienia na wyższy poziom pomo-

cy lekarskiej przy zapewnieniu jego dostępności, poprawy jakości wody pitnej oraz cały kompleks spraw związanych z ochroną środowiska naturalnego.

Pragnę poinformować dostojnych gości oraz mieszkańców naszego miasta, że do końca tego wieku głównym placem budowy będą osiedla na Podolszycach Północ i Południe a w mniejszym zakresie budownictwo plombowe w rejonie starego miasta. Bardzo ambitny mamy plan rozwoju placówek handlowych, gdzie zakładamy, że do 1990 roku przybędzie dodatkowo około 60% powierzchni handlowej i usługowej, rozwiązując praktycznie problem miasta w tym zakresie. Pierwsze efekty będą zauważalne już w roku bieżącym a znaczne i w pełni odczuwalne w roku przyszłym, po oddaniu do użytku szeregu obiektów handlowych i usługowych wolnostojących oraz wbudowanych w partery nowowznoszonych bloków mieszkalnych.

Znacznej poprawie ulegnie zabezpieczenie miejsc w przedszkolach. Dobiegają końca prace przy wznoszeniu 2 kolejnych obiektów na Podolszycach i Skarpie B. Ich oddanie złagodzi niedobór miejsc w przedszkolach. (...)

Plan społeczno-gospodarczy m. Płocka na lata 1986—90 jest bardzo ambitny, ale nie oznacza wcale, że zawiera wszystko co tak szybko rozwijającemu się organizmowi miejskiemu jest potrzebne. Można użyć stwierdzenia, że jest to plan na miarę naszych możliwości, zwłaszcza finansowych i jest w nim miejsce dla każdej inicjatywy społecznej, ale również dla każdej pomocy z zewnątrz.

Bardzo ważnym dla Płocka, dla jego dalszego rozwoju, a także, ośmielam się to stwierdzić, również dla zdrowia naszych mieszkańców jest konieczność budowy II przeprawy mostowej. Aktualnie istniejący most zestarzał się fizycznie i technicznie. Ilość wywożonych z Płocka produktów, zwłaszcza z Petrochemii, znaczne ilości kombajnów, które ze względów technicznych muszą odbywać podróże do odbiorcy na własnym chodzie, budowa dużej zakładu mleczarskiego w lewobrzeżnej części miasta i szereg innych uwarunkowań powoduje, że druga przeprawa jest niezbędna.

Sądzę, że wysiłki władz miejskich przy znacznym poparciu władz wojewódzkich odniosą pożądany skutek. Realizacja powyższego zadania rozwiązałaby problem budowy osiedli satelitarnych Płocka na najbardziej wskazanym ze względów ekonomicznych i zdrowotnych kierunku. Odciążyłoby znacznie stare miasto, zwłaszcza jego najcenniejszą zabudowę oraz skarpe od nadmiernego przeciążenia. Spowodowałoby znaczne zmniejszenie spalin i wyzwołów z przewożonych produktów, zwłaszcza asfaltów z tej zagaśnionej części miasta.

Wszystkie nasze plany i zamierzenia mają na celu lepsze funkcjonowanie organizmu miejskiego, znośniejsze warunki pracy i wypoczynku po pracy.

Jestem przekonany, że znajdą one uznanie u naszych mieszkańców, że na kolejny jubi-

leusz, tzn. 800-lecie uzyskania praw miejskich, nasi następcy będą mogli stwierdzić, że w okresie tym osiągnięto znaczny postęp, uporządkowano infrastrukturę miasta, zadbano o jego harmonijny rozwój, że nie zmarnowano szansy jaką daje przemysł w rozwoju miasta, że właściwie wykorzystano przełom XX i XXI wieku w rozbudowie tego pięknego, najstarszego na Mazowszu miasta”.

Podczas sesji osoby, które wniosły duży wkład pracy w funkcjonowanie i rozwój miasta uhonorowane zostały wysokimi odznaczeniami państwowymi:

Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczony został Henryk Czajkowski.

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczeni zostali: Jadwiga Zygmuntowicz, Henryka Bielicka, Janusz Gurczyński, Kazimiera Grzankowska, Tadeusz Magnuski, Wiesław Małyński, Halina Przedpeńska, Teodor Słomiński, Wanda Sokołowska, Hanna Tytman, Wiesława Walewskiak.

Złotym Krzyżem Zasługi, Jan Bober, Wiktor Gryckiewicz, Henryka Jędrej, Franciszka Kosińska, Wojciech Łakomy.

Srebrnym Krzyżem Zasługi: Tadeusz Cieśliński, Jadwiga Klatka, Jerzy Kotulski, Krystyna Kowalik, Jadwiga Kratkowska, Wiktoria Mikołajewska, Jerzy Piątkowski, Laura Stempkowska.

Brażowym Krzyżem Zasługi: Remigiusz Miecznikowski, Zofia Patora, Ewa Piotrowska, Henryk Sobczak.

Aktu dekoracji wymienionych osób dokonał członek Biura Politycznego — Sekretarz KC PZPR tow. Marian Woźniak i Sekretarz Rady Państwa — Zygmunt Surowiec.

Z kolei Wojewódzka Rada Narodowa uchwałą z 25 czerwca 1987 r. postanowiła wpisać do „Księgi zasłużonych dla województwa płockiego”: Marcina Kamińskiego, Tadeusza Kołodziejaka, Mariana Kurzawę, Kazimierza Pilewskiego i Ludwika Śmigielskiego.

Wręczenia aktów dokonał przewodniczący WRN — Jarosław Nowakowski.

W imieniu odznaczonych i wyróżnionych złożyła podziękowanie Wanda Sokołowska.

Z zaproszonych gości na uroczystą Sesję w czasie jej trwania głos zabrał członek Biura Politycznego, Sekretarz Komitetu Centralnego PZPR Marian Woźniak, który w imieniu władz politycznych i państwowych powiedział m.in.:

„Dzisiejszy Płock jawi się mieszkańcom naszego kraju jako miasto wspaniałej panoramy nad Wisłą, miasto wspaniałych tradycji kulturalnych, czasem jako miejsce urodzenia i działalności wybitnych ludzi poczynając od Bolesława III Krzywoustego, czy wymienionych już dzisiaj Leszczyńskiego, Krzywickiego, Jakubowskiego, Kacprzaka i wielu innych. Myślę, że warto to podkreślić, mało jest miast w Polsce, tej wielkości co Płock, które może tak wiele swoim działaczom i twórcom postawić pomników. Należy się w tym miejscu odnieść do specyficznej atmosfery duchowej miasta, którą

przez wieki tworzyli wybitni twórcy, działacze kultury, oświaty, gospodarki. Myślę, że szczególne znaczenie dla współcześnie żyjących w Płocku, dla potomnych ma budowa kombinatu (...). Dzisiaj, jeżeli gdziekolwiek pojedziemy, nie ma człowieka, który by nie wiedział co to jest Petrochemia i nie ma właściwie liczącego się zakładu, gdzie nie można byłoby wskazać na ludzi, którzy kiedyś pracowali w Płocku. To są znakomite spotkania i mogą powiedzieć jako ten człowiek, który odwiedza wiele zakładów w kraju, że przy tego rodzaju spotkaniach, Płock jest dla nich symbolem nowoczesności i współczesnej Polski. (...) Chciałbym żeby płocczanie — dzisiejsi płocczanie tu urodzeni i ci którzy wybrali Płock na swoje miejsce pracy i życia, szczególnie cenili sobie ten sentyment, tę sympatię, to wsparcie i zainteresowanie tych, którzy tu kiedyś przebywali. (...) Niemniej trzeba powiedzieć, że o dalszym rozwoju miasta zadecydują ci, którzy tu są, a więc trzeba płocczanom życzyć, aby wyciągnęli doświadczenie z tego co zrobili ich poprzednicy i pamiętali o tym, że miasto to wymaga najwyższego oddania...”.

Następnie głos zabrał I Sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Płocku — Adam Bartosiak, który powiedział m.in.:

„... Padło i padnie jeszcze na tej sali dużo słów pięknych i słusznych, mądrych, przepojonych patriotyzmem. Siedem i pół wieku to

Pozdrowienia i życzenia, dla społeczeństwa miasta i jego władz przekazał na Sesji MRN w imieniu wojewódzkich władz politycznych — I Sekretarz KW PZPR — inż. Adam Bartosiak

szmat czasu, okres wystarczający by przebyta lekcja historii natchnęła do refleksji, także nad naszym dziś i jutro. Bez należytego szacunku dla wczoraj, dla tradycji, trudno mówić o pomyslniejszej przyszłości. Zresztą nie o słowa obecnie chodzi, ważniejsze są czyny, zatem dokonania, materializacja naszych dążeń i planów. Wiele już zrobiliśmy, nie tyle jednak, by spokojnie myśleć o jutrze. Dźwigamy się z ciężkiego kryzysu, mozolnie, krok po kroku, pokonując bariery zewnętrzne i wewnętrzne. Do celu jednak droga niełatwa i daleka, wymagająca solidnej pracy, cierpliwości, zaangażowania i wiary w rezultat naszego wysiłku.

Żywią nadzieję, podobnie jak chyba wszyscy na tej sali, że tych przymiotów nam nie zabraknie.

Szanowni zebrani!

Przez karty plockie przewinęło się wiele pięknych postaci, dziesiątki, setki — znanych i zapomnianych, głośnych i takich o których już słuch zaginął. Ludzi tych łączy wspólny mianownik, którym jest niezwykła zasługa, owe „bene merentes” dla Ziemi skąd wyszli.

Niektóre z tych nazwisk przypomniawszy prezydent Rodzeń w swoim bogatym w treść i jakże pouczającym wystąpieniu. Nie ma polityki, gospodarki, kultury, nauki czy literatury polskiej bez ploczczan.

Wielu dostało się na Parnas — Broniewski, Krzywicki, Kacprzak, Jakubowski. Strofy wieszczka rewolucji mają wymiar ponadczasowy, określają bowiem stosunek człowieka do człowieka, mówią o wielkich prawdach życiowych. Bo Płock, chociaż nigdy nie był widownią rewolucji prawdziwej, rewolucjonistów wydał. Józef Kwiatek, Estera Golde-Stróżecka, Julian Leszczyński-Leński, Edmund Płoski, Władysław Figielski, Paweł Lewinson-Lapiński — to postacie z pierwszych kart dziejów polskiego ruchu rewolucyjno-robotniczego. Byli i inni, równie dobrze zasłużeńi robotniczej sprawie, choć okryci już cieniem zapomnienia.

Do historii przechodzi kolejna generacja ploczczan stawiających podwaliny po jego dzisiejszą pozycję — Feliks Majdak, Kazimierz Janiak, Antoni Rogucki i inni.

Ich dzieło nie może i nie jest zapomniane.

Płock na mapie kraju zajmuje widoczne i znaczące miejsce. Głównie za sprawą przemysłu i kultury, może należałoby zmienić kolejność. Wspomniana już „Petrochemia”, fabryka z Otolińskiej, produkująca popularne, zwłaszcza podczas żniw „Bizony”, „Cotex”, Stocznia Rzeczna, „Mosty”, „Petrobudowa” — to firmy, prawie symbole, z jednej strony awansu miasta, za drugiej jego współczesnej pozycji.

Chcielibyśmy, aby to co plockie, kojarzyło się nie tylko nam, lecz wszystkim z tym co dobre i najlepsze. (...)

Korzystając z okazji zgoła specjalnej pragne w imieniu wojewódzkich władz partyjnych i naturalnie swoim własnym, przekazać z tego miejsca obywatelom Płocka — załogom zakładów pracy urzędów i instytucji, wszystkim ludziom pracy — najserdeczniejsze pozdrowienia i życzenia”.

Wiceprezydent m. St. Warszawy, Marian Jerzy Nasiadko przekazał życzenia i pozdrowienia od mieszkańców i władz stolicy, a jednocześnie wręczył w darze dla Płocka gobelin z herbem Warszawy i list gratulacyjny.

I Sekretarz Komitetu Powiatowego Socjalistycznej Partii Jedności w Schwedt n. Odrą Klaus Dieter Hahn powiedział m.in.:

„... Komitet Powiatowy Socjalistycznej Partii Jedności Niemiec, Rada Miejska, a także mieszkańcy miasta Schwedt przesyłają Wam serdeczne pozdrowienia z okazji 750 rocznicy lokacji miasta Płocka. W grudniu 1964 roku spotkali się po raz pierwszy, z okazji rozruchu Waszego kombinatu, przedstawiciele Rady Miejskiej Płocka z przedstawicielami Rady Miejskiej Schwedt, aby przedyskutować nawiązanie przyjacielskich kontaktów pomiędzy naszymi miastami. Od tego momentu należy liczyć rozwój socjalistycznych stosunków naszych miast. Dzisiaj już nikt nie może udzielić dokładnej odpowiedzi jak często w minionych 23 latach zarówno w Płocku jak i w Schwedt rozmawialiśmy o nurtujących nas problemach, dotyczących zarówno polityki komunalnej jak i wymiany doświadczeń. Jedno jest pewne, że każdorazowo w Waszym gościnnym i przyjacielskim mieście spotykaliśmy się z rzeczowym i serdecznym przyjęciem przez wszystkich, którzy nas gościli i każdy problem bądź pytanie nie pozostawały bez odpowiedzi. Zobowiązało to nas do takiego samego traktowania gości w Schwedt (...).

W 1988 roku będziemy obchodzili 25-lecie nawiązania naszych przyjacielskich kontaktów. Z tego miejsca chciałbym przedstawić propozycję, aby ta rocznica stanowiła w obu naszych miastach główny punkt dotychczasowej współpracy. Zapewniamy Was, że ze strony naszej partii i władz miasta Schwedt wszystkie siły poświęcimy dalszemu rozwojowi i umacnianiu naszych braterskich kontaktów. Życzę Wam towarzysze dużo zdrowia oraz wielu osiągnięć w rozbudowie Waszej socjalistycznej ojczyzny”.

Na zakończenie oficjalnej części uroczystej Sesji przewodniczący MRN powiedział: „... na styczniowej sesji MRN, w rocznicę wyzwolenia Płocka zainaugurowaliśmy obchody 750-lecia lokacji miasta. Dzisiejsza Sesja jest punktem kulminacyjnym tych obchodów. Przez wiele miesięcy roku ubiegłego, a w szczególności roku bieżącego Komitet Organizacyjny Obchodów, władze miasta, zakłady pracy, placówki naukowe, oświatowe, upowszechniania kultury i instytucje artystyczne, placówki kultury fizycznej, środki masowego przekazu, a także organizacje społeczne i stowarzyszenia włączyły się aktywnie w obchody rocznicowe, realizując bogaty program.

UROCZYSTA SESJA MIEJSKIEJ RADY
NARODOWEJ W DNIU 20 STYCZNIA 1988 R.
Z OKAZJI 43 ROCZNICY WYZWOLENIA PŁOCKA
I ZAKOŃCZENIA OBCHODÓW
750 ROCZNICY LOKACJI MIASTA

Myśle, że, zgodnie z naszymi założeniami, z okazji tego jubileuszu w sposób właściwy przypomnieliśmy naszemu społeczeństwu, ludziom w całym kraju, a w wielu przypadkach także za granicą — bogatą historię, ukazaliśmy przemiany i znaczenie naszego miasta w ciągu ostatnich 750 lat.

Nie świętowaliśmy w tym jubileuszowym roku. Dzięki wzmożonemu zaangażowaniu i aktywności płockiej zbiorowości i osób fizycznych wiele spraw z różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego udało się rozwiązać lub ich rozwiązanie przyspieszyć. Dzięki wspólnemu wysiłkowi pozostaną trwale ślady w postaci wybudowanych czy wyremontowanych obiektów, wydawnictw naukowych i popularno-naukowych, napisanych dzieł itp.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że jednocześnie dostarczyliśmy wielu przeżyć duchowych tak młodemu jak i dorosłemu społeczeństwu naszego grodu.

Za to wszystko w imieniu Prezydium MRN, Komitetu Organizacyjnego i własnym bardzo gorąco i serdecznie dziękuję”.

W części artystycznej dla wszystkich uczestników Sesji nastąpiło prawykonanie Oratorium pt. *Rok 1237 — lokacja Płocka* czyli *Konradorium* do tekstu Wojciecha Łęckiego i muzyki Marcina Kamińskiego.

Wykonawcami *Konradorium* byli:

- Soliści,
- Chór mieszany przy Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego w Płocku,
- Płocka Orkiestra Kameralna, którą dyrygował Aleksander Siwek.

Gratulacje kompozytorowi dr. Marcinowi Kamińskiemu po wykonaniu „Konradorium” złożył sekretarz KC PZPR — Marian Woźniak

W dniu 20 stycznia 1988 roku, w Teatrze Dramatycznym odbyła się Uroczysta Sesja Miejskiej Rady Narodowej z okazji 43 rocznicy Wyzwolenia Płocka oraz zakończenia obchodów 750 rocznicy lokacji miasta Płocka, na którą obok władz politycznych, przedstawicielskich i administracyjnych województwa płockiego i m. Płocka, przybyli członkowie Komitetu Organizacyjnego Obchodów, przedstawiciele organizacji społecznych i zakładów pracy, młodzież oraz mieszkańcy Płocka.

Otwierając Uroczystą Sesję Przewodniczący MRN — Tadeusz Kołodziejak powiedział m.in.:

„43 lata temu, w 4 dni po wyzwoleniu uwięzionej i w gruzach leżącej stolicy — Warszawy, 21 stycznia 1945 r. zakończył się i dla Płocka okres terroru i okupacji hitlerowskiej.

Dzisiaj składamy hołd wyzwolicielom, a także tym, którzy zginęli w walce w kraju i poza jego granicami.

Spółceństwo naszego miasta, władze ziemie płockiej, przedstawiciele załóg zakładów pracy i młodzież szkolna dali temu wyraz, składając wieńce i wiązanki kwiatów przy Pomniku Wdzięczności, na Płycie Nieznanego Żołnierza i w innych miejscach pamięci narodowej”.

Referat okolicznościowy podczas sesji wygłosił Przewodniczący Miejskiego Komitetu Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa a jednocześnie Z-ca Przewodniczącego Komitetu Obchodów 750 rocznicy lokacji m. Płocka — Kajetan Górzynski, który stwierdził między innymi: „W dniu dzisiejszym przychodzi zdać sprawozdanie z realizacji zadań, które znalazły się w programie jubileuszowych obchodów.

W programie, który zawierał wiele ambitnych zamierzeń, nie tylko inwestycyjnych, modernizacyjnych i porządkowych, ale także edytorskich, kulturalnych i propagandowych.

Główne cele jakie stawiał sobie Komitet Organizacyjny Obchodów i Miejska Rada Narodowa:

- przypomnienie i ocena historycznych przemian w naszym grodzie w ciągu 750 lat,
- włączenie i aktywizacja poszczególnych środowisk i społeczeństwa na rzecz rozwiązywania ważnych problemów społeczno-gospodarczych miasta i przysparzania naszemu miastu trwałych wartości — zostały osiągnięte.

Obchody stały się impulsem do opracowania wielu wydawnictw dotyczących historii i współczesności Płocka, impulsem do cennych działań w zakresie porządkowania, estetyzacji i modernizacji miasta.

Wyzwoliły w znacznym stopniu tak potrzebną aktywność społeczną. Za aktywność i zaangażowanie w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i przebiegiem obchodów jubileuszowych 750-lecia, w imieniu Prezydenta

Miasta i własnym bardzo gorąco i serdecznie dziękuję:

- Członkom Prezydium i radnym Miejskiej Rady Narodowej,
- Komitetowi Organizacyjnemu Obchodów 750 rocznicy,
- Przedstawicielom Kościoła i instytucji kościelnych,
- Przewodniczącym, a także angażującym się członkom Komitetów Osiedlowych,
- Zakładom pracy, placówkom naukowym, oświatowym, upowszechniania kultury i instytucjom artystycznym, placówkom kultury fizycznej, sportu i turystyki, a także innym organizacjom społecznym i stowarzyszeniom oraz osobom indywidualnym, które włączyły się w obchody.

Sz szczególnie gorąco i serdecznie dziękuję tym, którzy realizowali największą ilość zadań koncepcyjnych, ale również tych codziennych, bieżących, tj.:

- Przewodniczącemu Miejskiej Rady Narodowej i Przewodniczącemu Komitetu Organizacyjnego Obchodów Tadeuszowi Kołodziejakowi — za aktywną inspirację i prowadzenie tych spraw w Miejskiej Radzie Narodowej i Komitecie Organizacyjnym, a także na co dzień,
- Przewodniczącym Zespołów Problemowych, wszystkim członkom,
- Prezydium Komitetu Organizacyjnego Obchodów,
- Kierownikom i pracownikom Wydziałów Urzędu Miejskiego, którzy byli zaangażowani w obchody, a w sposób szczególny pracownikom Wydziału Kultury i Sztuki.

Te wyżej wymienione i wymierne efekty zaangażowania i pracy pozostaną jako wkład w sprawę i życie naszego miasta”.

Po wystąpieniu wiceprezydenta Płocka nastąpił uroczysty moment wręczenia aktów potwierdzających wpis do „Złotej Księgi zasłużonych dla m. Płocka.

Uchwałą nr XXX/120/87 z dnia 9 grudnia 1987 r. Miejskiej Rady Narodowej, z okazji 43 rocznicy wyzwolenia Płocka, wpisem do Złotej Księgi Zasłużonych dla miasta Płocka zostali uhonorowani:

Józef Gawroński

- długoletni dyrektor płockich placówek oświatowych, ostatnio dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2;

Kazimierz Jakubowski

- działacz rad narodowych i ZSL, prezes „Klubu Seniora”;

Stanisław Kostrzewski

- działacz gospodarczy i długoletni radny, wiceprzewodniczący Zarządu Miejskiego PKPS, zastępca dyrektora WPHW w Płocku;

Zbigniew Kryda

- wieloletni zasłużony fotografik, prezes Płockiego Tow. Fotograficznego;

Jerzy Obszyński

- przez 6 lat przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Planowania, obecnie za-

stępca dyrektora Banku Gospodarki Żywnościowej w Płocku; działacz społeczny;

Józef Ozimkowski

- od wielu lat związany ze spółdzielczością, prezes zarządu PSS Zgoda w Płocku;

Tadeusz Pazura

- działacz społeczny i kulturalny, dyrektor Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki w Płocku;

Jan Popielski

- dyrektor Płockiego Przedsiębiorstwa Instalacji Przemysłowych „Instal”, przewodniczący Rady Dyrektorów przy prezydencie miasta;

Arkadiusz Przychodzeń

- organizator płockiego szkolnictwa, długoletni inspektor oświaty w Płocku;

Maciej Sandomierski

- długoletni zasłużony działacz sportowy, dyrektor biura NOT;

Jerzy Stefański

- radca prawny, wiceprezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Prawników Polskich, autor wielu publikacji o historii Płocka;

Józef Trzaska

- członek konspiracyjnej MRN, długoletni radny i aktywny działacz społeczny, m.in. w ZBoWiD, PRON i Komitecie Osiedlowym nr 9.

Natomiast grupa najbardziej aktywnych radnych, działaczy komitetów osiedlowych oraz osoby szczególnie zaangażowane w jubileuszowe obchody zostały wyróżnione Medalem 750-lecia lokacji m. Płocka.

Medale wręczono następującym osobom: Wojciech Bednarczyk, Józef Bejger, Andrzej Borysiuk, Maria Bury, Zofia Cieślak, Jan Dorobek, Henryk Jastrzębski, Stanisław Kroczyński, Jan Nagrodzki, Jadwiga Olewnik, Balbina Pankiewicz, Michał Sawicz, Gerard Truszczyński, Jerzy Wojciechowski, Tadeusz Zawadka, Tadeusz Banach, Wanda Chrostowska, Tadeusz Ferens, Marcin Kamiński, Grzegorz Kęsicki, Krystyna Kowalik, Edward Kostek, Wiesław Kowalski, Władysław Łakomski, Wojciech Łęcki, Mieczysław Majewski, Mirosława Nowak, Eugeniusz Rudziński, Aleksander Siwek, Jerzy Żabowski, Stanisław Pawlak, Wiesław Koński.

Aktu dekoracji medalami dokonali: Przewodniczący MRN — Tadeusz Kołodziejak oraz Prezydent m. Płocka Marian Rodzeń.

W sposób szczególny w tym dniu został wyróżniony z-ca dyr. TNP ds. naukowych — Wiesław Kowalski. Jemu to przypadł zaszczytny, bo przyznany przez mieszkańców miasta tytuł „Płoczanina Roku 1987” w ostatniej edycji plebiscytu organizowanego od wielu lat przez «Tygodnik Płocki».

„Nie wiem czy jestem godzien tak wielkiego wyróżnienia i zaszczytu” — powiedział Wiesław Kowalski, odbierając dyplom i puchar zwycięzcy z rąk Prezydenta Mariana Rodzenia i redaktora naczelnego «TP» — Jana B. Nyeka.

Na Sesji MRN w dniu 20 stycznia 1988 r., puchar i dyplom laureata plebiscytu na „Płoczanina Roku” mgr. Wiesławowi Kowalskiemu przekazał redaktor naczelny „Tygodnika Płockiego”, mgr Jan Bolesław Nycek (w środku); jednocześnie mgr Marian Rodzeń, Prezydent Miasta (z lewej) wręczył laureatowi medal pamiątkowy „750-lecia lokacji miasta Płocka”.

Zamykając część oficjalną Przewodniczący MRN — Tadeusz Kołodziejak powiedział między innymi:

„21 stycznia 1987 r. na uroczystej Sesji MRN zwołanej z okazji 42 rocznicy wyzwolenia Płocka i inauguracji obchodów padło końcowe zdanie: „Obchody 750-lecia lokacji m. Płocka ogłaszam jako zainaugurowane”. Rok 1987 jest już poza nami.

Dokonyjemy bilansu dokonań tych obchodów, realizacji bogatego programu, oceny aktywności i zaangażowania w wypełnianiu jego treści, rejestrujemy trwale elementy, które wzbogaciły wielowiekowy dorobek naszego miasta.

Oceną realizacji programu i efektów zajmie się w najbliższym czasie Komitet Organizacyjny na swym ostatnim posiedzeniu jak i jego organy.

W najbliższym też czasie przebieg i zakończenie jubileuszowego roku znajdą swój wyraz w wydawnictwie poświęconym 750-leciu lokacji miasta.

Obchody 750-lecia lokacji m. Płocka ogłaszam za zamknięte.”

W części artystycznej z bardzo ciekawym programem słowno-muzycznym wystąpiła młodzież ze Szkoły Podstawowej Nr 12 oraz Zespół Harcerski „Dzieci Płocka”.

PRZYPISY

¹ W skład 72-osobowego Komitetu Organizacyjnego Obchodów 750 rocznicy lokacji miasta Płocka weszli: (prezydium) Tadeusz Kołodziejak, Ryszard Czechowicz, Marian Rodzeń, Kajetan Górzyński, Czesław Dolasiński, Jakub Chojnacki, Jan Dembowski, Zdzisław Dudziak, Wojciech Hetkowski, Janusz Ignatowski, Bogdan Kotarski, Tadeusz Kurpiewski, Jan Bolesław Nycek, Stanisław Petruliewicz, Elżbieta Subotowicz, Mirosław Tyburski, Irena Zalewska, (członkowie komitetu) Ewa Antończyk, Andrzej Arentowicz, Sylwester Biela, Jacek Burakowski, Józef Chlebicki, Tadeusz Chrostowski, Andrzej Cichocki, Krzysztof Czapliński, Romuald Dobrzeński, Mirosława Dutkiewicz, Irena Gago, Czesława Gąska, Jerzy Gąssowski, Jan Gorzelany, Tomasz Grochoczyński, Ks. Michał Grzybowski, Ewa Jasińska, Tadeusz Kielek, Wiera Kociemba, Wiesław Koński, Romana Kuffel, Józef Kwiatkowski, Ryszard Kwiatkowski, Zbigniew Kryda, Mieczysław Lipowski, Krystyna Łątka, Krystyna Łukasik, Janusz Majewski, Marek Majzner, Jan Mar-

ciniak, Leszek Marcinkiewicz, Jerzy Mazuś, Wacław Milke, Józef Mucha, Marian Nowak, Anna Ostrowska, Józef Ozimkiewicz, Tomasz Pawłowski, Jan Pech, Andrzej Piotrowski, Ryszard Różycki, Ryszard Salamoński, Józef Starachowski, Jerzy Stefański, Stanisław Stefański, Barbara Szurgocińska, Tadeusz Szymański, Józef Śniegocki, Dionizy Tokarski, Jan Wojciechowicz, Jolanta Wojtulanis, Tadeusz Zaremba, Stanisław Zonenberg, Jadwiga Zygmuntowicz, Ks. Tadeusz Żebrowski.

² Postanowienie Prezydium MRN z dnia 22 listopada 1985 r. oraz Uchwała MRN z dnia 4 marca 1986 r. w sprawie obchodów 750 rocznicy lokacji m. Płocka i Uchwała MRN z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie programu obchodów 750 rocznicy lokacji m. Płocka zawarte są w wydawnictwie *Program obchodów 750 rocznicy lokacji miasta Płocka Płock, 1987 r.*

³ Przebieg sesji naukowej oraz jej dorobek przedstawiony został w «Notatkach Płockich» nr 3/132 z 1987 r.